(847) "दु गतौ" (I-भ्वादिः-944. सक. अनि. पर.)

'दुनोति दूयते तापे, दवतीति गतौ पदम् ॥' (श्लो. 22) इति देवः।

दावकः-विका, दावकः-विका, [1]दुदूषकः-षिका, [2]दोदूयकः-यिका ;
दोता-त्री, दावयिता-त्री, दुदूषिता-त्री, दोदूयिता-त्री ;
दवन्-न्ती, दावयन्-न्ती, दुदूषन्-न्ती ; —
दोष्यन्-न्ती-ती, दावयिष्यन्-न्ती-ती, दुदूषिष्यन्-न्ती-ती ; —
— दावयमानः, दावयिष्यमाणः, — दोदूयमानः, दोदूयिष्यमाणः ;
[3]प्रदुत्-प्रदुतौ-प्रदुतः ; — —
[4]दूनम्-[A]दूनः-दूनवान्, दावितः, दुदूषितः, दोदूयितः-तवान् ;
[5]दवः, [6]दूतः, [7]दवनः, दावः, दुदूषुः, [8]दोदुवः ;
दोतव्यम्, दावयितव्यम्, दुदूषितव्यम्, दोदूयितव्यम् ;
दवनीयम्, दावनीयम्, दुदूषणीयम्, दोदूयनीयम् ;
[9]दव्यम्, [10]अवश्यदाव्यम्, दाव्यम्, दुदूष्यम्, दोदूय्यम् ;
ईषद्दवः-दुर्दवः-सुदवः ; — —

---

1. सन्नन्तात् ण्वुलि, द्वित्वे, 'इको झल्' (1-2-9) इति सनः कित्त्वे, गुणनिषेधे, 'अज्झनगमां सनि' (6-4-16) इति दीर्घे च रूपम्। एवं सन्नन्ते सर्वत्र बोध्यम्।
2. यङन्तान्ण्वुलि, द्वित्वादिके कृते, अतो लोपे, अभ्यासे गुणे, 'अकृत्सार्वधातुकयोः—' (7-4-25) इति दीर्घः। एवं यङन्ते सर्वत्र प्रक्रिया ज्ञेया।
3. क्विपि, 'ह्रस्वस्य पिति कृति—' (6-1-71) इति तुकि रूपम्। एवं ल्यपि च।
4. 'दुग्वोर्दीर्घश्च' (वा. 8-2-44) इति वचनात् निष्ठानत्वम्, अङ्गस्य दीर्घश्चभवति।
5. पचाद्यचि रूपमेवम्। 'दुन्योरनुपसर्गे' (3-1-142) इत्यत्र नास्य धातोः ग्रहणम्; तत्र नयतिसाह चर्यात् सानुबन्धकस्य सौवादिकस्य **दुनोतेरेव** ग्रहणम् इति व्याख्यातृभिः प्रतिपादितत्वात्।
6. 'क्तिच्क्तौ च संज्ञायाम्' (3-3-174) इति संज्ञायां क्तप्रत्यये, 'अन्येषामपि —' (6-3-137) इति दीर्घे, **दूतः** इति भवति।
7. '**चलन**शब्दार्थादकर्मकात्—' (3-2-148) इति तच्छीलादिषु कर्तृषु युचि रूपम्। विवक्षाभेदादकर्मकत्वं सम्भवति। **दवनः**=गन्धविशिष्टपुष्पविशेषः।
8. यङन्तात् पचाद्यचि, यङो लुकि, 'अचि श्नुधातु-' (6-4-77) इत्युवङि च रूपमेवम्।
9. 'अचो यत्' (3-1-97) इति यति, गुणे, अवादेशे च रूपम्।
10. '**ओ**रावश्यके' (3-1-125) इति ण्यति, वृद्धौ, आवादेशे, 'लुम्पेदवश्यमः कृत्ये—' (वा. 6-3-109) इति अवश्यमो मकारस्य लोपे च रूपम्।

A. 'श्रुत्यन्तवाचा ध्रुवया **प्रदूनं** घोरद्रवच्चक्रजिताज्ञितारिम्।' धा. का. 2.35.